Червоним полум'ям півоній і троянд,
Крихкою пристрастю ірисів ледве-прянних
Пашіло пополудня в квітнику.
А з саду теплий легіт, мов дихання,
Доносив мед розквітлих лип, і липень —
У всій пишноті ніжности, у всій
Розкоші літа степового — млосно
Тремтів, як на високій ноті голос:
Ще мить — і обірветься, і замре...
Але трива блакитна кантилена
й немає меж, немає їй кінця.

І вірилось, що з тим липневим гимном
Зростатиме затиснуте дихання,
Що медом лип заліпляться каверни.
Що сильні квіти, повні вщерть коханням,
Наллють це тіло спрагою життя —?
І наша мати... ще на рік... зостане...
Вона сиділа в квітнику — прозора.
Під скронею, посрібленою вчасно,
В блакитній жилці бився нерівний живчик
І зраджував симфонію сухіт,
Що нею двиготіло схудле тіло.
На столику лежав "Кобзар", розкритий,
Де саме "шелестить пожовкле листя"
(І, дійсно, сторінки були пожовклі
Й притиснуті футляром від пенсне,
Вони .— під легіт — злегка шелестіли).
Ще стигло молоко в високій склянці.
Благав даремно випити. ,,Я — потім".
І хоч обличчя лагідно всміхалось,
Та очі уникали мого зору:
Були вони злегенька помутнілі
Так, ніби за серпанком вже ховали

Останню мудрість, неземне знаття,
Що тут — кінець, що більше не поможуть
Ні молоко, від туку — бурштинове,
Ні квіти ці, зомлілі від кохання,
Ні липи, що зідхають теплим медом,
Ні навіть пристрасна потуга липня —
Ця оргія надхненної природи,
Це буйне свято пахощів і барв.

І стомлена цим святом цьогобічним
Без слова, подивившись просто в очі
И не глянувши на торжество землі, —
Вона пройшла у сутінки кімнати.
Зіпершись на мою змертвілу руку,
Що раптом очутилася від іскри:
То впала яра матірня сльоза.
В кімнаті гостро пахло креозотом.
Задушну сутінь, що тісніш згущало
Олійне сяйво синьої лямпадки,
Що в пітьмі цій з'ясовувала все.

А межи шпар недомкнутих віконниць
Палахкотів побідно буйний липень.
Дзвенів нещадно-пожадливий день,
Цілуючи ненатлим сонцем землю.
Безсоромно-прекрасну, п'яну землю,
Що з пристрасти і любощів казилась,
Танцюючи розпусно-тучним тілом
Блюзнірський тан розкоші і гріха.

І, обгорнувши зяблі ноги мами,
Я вийшов з склепу чорної кімнати
В виpуючий, шалений сонцем день.

Подавсь у сад, де умлівали липи,
Де яблука й морелі наливались,
Де, граючись з байдужно-синім небом
Теж байдуже пливла собі Синюха.
І там, сліпий від гніву, непритомний.
Кидав їм всім образи і прокляття.
Нагадував, що кожен клаптик, кожну
Рослину викохали її руки.
Що це ж вона важкі носила відра —
Синюшною водою поливати.
Що це ж її отут ступали ноги,
Ті ноги, що тепер отам — холонуть...

Сокирою б на цури порубать
Оці пругкі, сочисті дерева!
Сухотами Синюху покарати б,
Щоб висохла і задушила верби
Неплодністю гарячого піску!
Скарати б землетрусом тучну землю,
Щоб лява смертоносна пропалила
На попіл квіти, листя і плоди!
Засипать снігом степову розпусту
Оцього липня, знищити морозом
І вітром в дикий простір розметать!

. . . Не пам'ятаю, як упав безсило,
І сон зморив надірвану істоту...
Прокинувсь я від свіжости трави.

А коли ніч осліпленим Самсоном
Колони дня липневого зламала,
Світ провалився у зоряну безодню, —
Одкрили вікна .—
й вічність близька й рідна
Останній віддих мами прийняла.

Я бачив це, вдивлявсь — і не повірив,
Що віддих був останній, що — скінчилось.
Що несмертельна в мить оту померла,
І що все те, що бачу, — називають
Безсилим і порожнім словом: смерть.

2-3.10.1931